

Capítol 1r. pàgines 11 a 37. Abraham Savasorda

- **Des del primer moment l'autora ja ens informa, l'autora, que ens trobam en els preparatius d'una disputa. Què diuen els cristians, dels jueus? I al contrari, el jueu com explica allò en què creuen els cristians?**

Els dos grups es critiquen els uns als altres, i fan horribles comentaris constantment, com:

els cristians solament recorden als jueus que són fills de gossos, que totes les arrels de l'arbre genealògic estaven corcades. En canvi, el que els jueus diuen dels cristians és que són uns edomites idòlatres que pregunten un messies penjat d'una creu de fusta romana.

Els cristians no volen donar cap oportunitat als jueus, volen convèncer-los i fer-los quedar malament.

- **Aniràs veient perquè la crítica l'ha definida com a una novel·la coral. Indica quants personatges jueus apareixen abans de presentar-nos la primera dona Dèbora.**

Iossef, Adam, Leví, Moisès, Iassef, Simó ben Venist, Salomó, Mardofai, Astruc sa Porta, David, Abraham Savasorda, Moisès Maimó, rabí Todrós, Mossén Albó, Isaac Bonjorn, Iehudà Tangí i Benjamí.

- **Explica què vol dir aquest personatge, Massot, quan diu: *Per tant Fra Joan de Cobera i el vell Savasorda són les cares de la paraula, i nosaltres els mesquins jueus del call, som la paraula sense cara.***

Ens vol dir que fra Joan de Corbera i el vell Savasorda són els savis, els més coneguts i els que tenen més prestigi, en canvi, els mesquins jueus del call han de respectar tot el que els sigui ordenat, són el poble, els que reben les conseqüències.

- **Explica quin regal rebé n'Abraham Savasorda acabat de néixer.**

Una vídua sense fills, la qual la mare feia feina per ella, li regalà a la criatura els millors vestits de seda i les joies que un cos menut admet. I una preciosa creu d'or guarnida de pedres precioses.

- **Perquè li diuen Savasorda?**

Perquè els malalts anaven de nit allà on s'estava pregant remei als seus dolors. La natural bondat d'Abraham feia que els ajudés i tractàs de guarir-los. També els mestres li presentaven les questions més fosques de la Llei cercant un consell o la clau per entendre una contradicció. Aquesta manera d'ésser llavorà el seu nom i aviat fou conegut per tots com el rabí Savasorda, perquè igual que la sava de l'arbre fa que aquest pugui créixer i donar fruit, de la mateixa manera, sense renou ni aparença, la saviea del rabí Abraham, sorda com la sava, fa que la Llei creixi entre els homes incrèduls, minvats d'esperit.

- **Què vol dir *En el sacrifici va més esser l'anyell que el sacerdot*? Estàs d'acord amb aquesta frase? Raona la teva resposta.**

És millor que l'home sigui reprimat que repressor, ens diu que en el sacrifici val més esser l'anyell, és a dir, al qui maten, i no el que mata.

Capítol 2n. pàgines 37 a 55. L'Enviat

- **Esmenta quins oficis no s'afegeixen a l'entusiasme que provoca l'arribada d'un personatge a la ciutat,**

i explica perquè.

Els mercaders, els taverners i els usurers de la ciutat. Perquè tots aquests oficis són de cara al públic, i perquè estaven ocupats majoritàriament per jueus, a part que tenien por a que els llevessin el que posseïen.

- **Quina opinió et mereix l'episodi del jove vidu i la intervenció del predicador? Has detectat un problema en el temps intern d'aquesta narració?**

Doncs que el fet succeït entre el jove vidu i el predicador, més amb l'ambient del poble, es creuen la situació manipulada, en aquell temps tenien la necessitat de creure amb alguna cosa que verificuessin les seves creences. El temps intern és un petit fragment introduït dins la trama principal, és una història dins una altra.

- **Quin dubte brosta com un card enmig del desert?**

El dubte que brosta com un card enmig del desert és que si els jueus no es converteixen no arribarà el dia del Judici. Són la flor perduda del jardí de les delícies.

- **Com es definida la lepra? Que en saps d'aquesta malaltia actualment?**

La lepra és una malaltia sagrada d'Egipte, que es fixa amb la carn. Provoca feblesa, endormisca, com si una son nascuda del racó més profund de l'ànima els acarones els membres. Passats uns dies, la carn comença a picar i la pell es taca amb unes blanques i rosades llenques que, als més bruns, semblen com degotissos de llet sobre pols de carboner. Diuen els jutges que la lepra és com la religió dels jueus, primer s'encén a la pell, després bofega la carn fins fer-la caure, i en acabar deixa la mort com a únic missatge. Actualment, aquesta malaltia es pot trobar a alguns poble de l'Àfrica, on hi ha el poble del tercer món, els més desafortunats.

- **Explica la brega entre Mestre Massot i la seva dona Sara. Dóna la teva opinió sobre el motiu i la postura de cada un.**

Puc entendre perfectament la posició de Massot, perquè està molt preocupat, però segurament optaria per la mateixa opinió que la dona, i seguir sent tu mateix.

Mestre Massot vol salvar i protegir a la seva família, i pensa que convertir-se en cristià, l'ajudarà, però contràriament la seva dona vol seguir sent el que és, una jueva. Però Massot vol canviar-se el nom i anar a la església els diumenges i festes.

Capítol 3r. pàgines 55 a 87. La disputa

- **El narrador canvia en aquest capítol. En la preparació del debat, quins elements destacaries? Quina actitud es preveu? Ja coneixes el personatge Fra Morques, explica qui és.**

El narrador és primera persona del plural, i s'identifica amb els jueus. El que destacaria és que cada grup prepara com convèncer als altres que la seva religió és la correcta, però l'actitud que es preveu és que els cristians solament volen convèncer als jueus que la seva religió és l'única vertadera. Els jueus, sabent això, tenen poques esperances que siguin ben rebuts pels cristians. Fra Morques, és un personatge que fa el que vol, s'associa principalment amb les persones rebutjades per la societat, ja que són les úniques que li fan cas. El seu objectiu és convèncer als jueus que es tornin cristians. Si no ho fan, els obliga amenaçant-los o matar-los.

- **Què destaqués de la primera jornada de la disputa?**

L'enfrontament dels cristians cap als jueus. A la disputa els cristians volen demostrar als jueus que, segons el Talmud, està ben clar que el Messies ja ha vingut. Quan se cedeix el pas a Abraham Savasorda, i aquest

anomena el nom del Senyor, tots el jueus fan una reverència amb el cap. Els cristians, en veure aquest fet esclaten de riure, i el delegat decideix suspendre la sessió.

- **Explica l'actitud del personatge Miquel d'Aramont respecte Déu i la religió.**

Miquel d'Aramont al principi tenia fe amb Déu, però en haver tingut la lepra, perd la fe, no hi creu, ha estat decebut i decepcionat per Déu només pensa com salvar-se i viure.

15. A la segona sessió de la disputa, ens explica en paral·lel la reacció del públic que assisteix i els raonaments dels savis. En quin moment es veu que el rabí Abraham Savasorda comença a fer dubtar els cristians?

Quan Abraham diu: els homes, fins i tot els justs, morim per intriga de la serp, però l'ànima del pare i l'ànima del fill, com explicà rabí Nahman, res tenen en comú. Els cristians diuen que llur messies nasqué l'any 3675 de la creació del món, i la nostra tradició creu que aquest no pot venir fins que es compleixin 4000 anys. Els cristians més senzills i nets de cor començaven a dubtar sobre la delicada qüestió dels dies del messies.

16. Com aconsegueix canviar el curs de la disputa el renegat Manuel Ferrer?

Manuel Ferrer, explicà que Abraham Savasorda, havia enganyat tant als cristians, com els jueus. Digué que el seu veritable nom, explicà d'on sorgia tot, i les seves vertaderes, ho digué per fer quedar malament a Savasorda, fins i tot mentí sobre la creu que li va donar la mare. Així canvia el curs de la disputa.

- **Quin personatge comunica que pensa batiar-se? Entens les seves raons?**

És el Mestre Massot. Penso que té por de morir, i sobretot por per la seva família. Per això no vol córrer el risc i decideix convertir-se en una persona que mengi carn batiada i greix de porc.

Capítol 4rt. pàgines 87 a 122. Una estranya providència.

- **Valora les escenes que ocorren al call. Et recorden alguns fets històrics recents? Raona la teva resposta.**

Ocorre que Fra Morques i els seus homes penetren al call i hi quan són comencen a pegar a la gent, els amenacen dient-los que si no es converteixen en cristians els mataran. Fra Morques cerca a Abraham Savasorda, però no el veu, demana i ningú li respon, tampoc Isaac Bonjorn. Així que li comença a pegar amb el fuet fins que cau a terra. Tot es desbarata.

Em recorda a la desastrosa situació del nazis i Hitler, el qual vol eliminar a tots el jueus i deixar la raça ària, fent grans barbaritats, sense respectar els drets humans.

- **Entens la reacció dels malalts de lepra a les indicacions del seu cap, Miquel d'Aramont?**

La reacció és comprensible ja que si no van al call a intentar aturar aquella matança, els homes de Miquel d'Aramont mataran a tots els jueus, i aquests, són els únics que els poden ajudar, ja que allà hi ha els homes més savis i els millors metges, i potser alguns jueus els podrà salvar.

- **Què opines de l'escena que viu en Miquel d'Aramont?**

Em sembla bastant horrible, però comprensible. Ja que ha ell li varen matar a l'única cosa que el feia sentir viu, una dona de gran bellesa, que li proporcionava esperança i vitalitat, era l'única cosa que li feia sentir ànsies, poder gaudir un meravellós cos.

- **Quin és el vertader objectiu que mou Fra Joan Corbera quan cerca ajut per al call?**

El que realment vol és ajudar als jueus perquè Déu no el castigui als cristians. Vol la salvació d'ell mateix, te por ha haver caigut en pecat. Vol convertir, no matar-los.

- **Com acaba Fra Morques? I els leprosos?**

Miquel d'Aramont es mort a ganivetades. I els leprosos varen morir cremats dins les cases, sense possibilitat de sortir.

- **Quin és el final del rabí Abraham Savasorda?**

El rabí Abraham Savasorda em sembla que mor. Penso, pel que explica el somni, que mor per una invasió dels cristians contra el poble jueu, i a ell el maten sense saber qui és. Simplement saquegen la ciutat brutalment, i comencen a matar la gent, desgraciadament un d'ells d'havia ser Abraham Savasorda.

Per després de la Lectura

- **Raona la teva opinió de la novel·la. Esmenta els aspectes més sorprenents, i els més esperats. Explica allò que destacaries de la història o de les històries narrades.**

Aquesta novel·la coral ha estat molt complexa i interessant de llegir. Al principi

,la veritat, ha estat mal d'entre perquè hi ha una gran abundància de personatges i les coses no son gaire clares, encara que això no vol dir que s'hagi de menysprear el llibre. Perquè quan avances, cada vegada es pot apreciar més el seu fantàstic contingut. Es poden valorar moltes coses, com per exemple els conflictes religiosos, el fet d'arribar a extrems de violència o de no poder ser el que tu vols i dret a creure i pensar com vols, és vergonyós, en casos la gent ha fet barbaritats i han hagut de callar o canviar el seu ésser i persona, o encara pitjor, morir, morir per ser diferent. Això ha passat des de el principis dels temps i segur que seguiran succeint aquestes desgracies per falta d'enteniment, comprensió respecte i tolerància. La gent ha de mirar al fons de les persones i aprendre d'elles, enriquir els nostres coneixements mitjançant el diàleg i la comunicació, encara que siguin de diferent, cultura, religió o ètnia, però no amb altes intencions, mal modals i bregues, com mostra el llibre. I el que no em de fer és voler forçar una persona a ser com nosaltres perquè ens creiem que el nostra és el millor, com ens explica el llibre Abraham Savasorda, tots aquests fets també són per reflexionar i pensar. Una de les coses les quals també impressionen, apart dels fets històrics, és el cas esgarriós de la lepra i la terrible situació en que es trobava aquesta gent, això et fa conscienciar i reflexionar. I el que m'ha reflectit el llibre és la sensació de por i agonia de la gent, tot aquell sofriment, desesperació, i confusió.

En canvi el final és bastant estrany i molt obert, has d'intuir per tu mateix el significat, i és una cosa que m'agrada molt, que l'autora et deixi volar la teva imaginació. Així que finalment recomano aquest llibre a tothom qui li interressi la cultura general i aprendre coses amb un poc d'entreteniment.